ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ХОВД АЙМГИЙН ЖАРГАЛАНТ СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИЙН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Аудитын код: ХОА-2021/17/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2021 он	Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn Аудитор: Д.Эрдэнэцэцэг Утас: 70432545 цахим хаяг: Erdenetsetseg.D@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Агуулга 1

1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ 2

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН 4

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан 4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан 6
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 9
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 12
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 13
4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан 16

3. АУДИТЫН ТАЙЛАН 17

3.1. Ерөнхий зүйл 17

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй 17

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт 18

3.4 Материаллаг байдал 18

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт 19
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө 19
3.5.2 Авлага 19
3.5.3 Бараа материал 20

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө 21
3.5.5 Өр төлбөр 21
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо 22
3.5.10 Орлогын данс 22
3.5.11 Зардлын данс 23
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга 24
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл 26

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга 26

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн 27

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал 29
4. Менежментийн захидал 30

4. 5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт 31

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
ЗД	Засаг дарга
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан

1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2021. 03. 25 №
танай -ны № -т

ЖАРГАЛАНТ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Ц.ЦОГТБАЯР ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Жаргалант сумын ТТЗ-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Аудитын гол асуудалд дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг тооцвол Жаргалант сумын ТТЗ-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулаагүй байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. *Бусад мэдээлэл нь байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, үйл ажиллагааны тайлан, мөрийн хөтөлбөрийн хэрэгжилт, үр дүнгийн гэрээний биелэлт /зэрэг санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг/ агуулсан байна.*

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Аудитын гол асуудал

Санхүүгийн тайлангаар төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, зарцуулалтад тавих хяналт сул, татварын гол нэр төрлийн орлогын төлөвлөгөөг бүрэн биелүүлээгүй, хөрөнгийн зардалд тавих дотоод хяналт сул, өмнөх оны насжилт өндөртэй авлага бууруулаагүй, өглөг их хэмжээгээр үүсгэсэн, авлага, өглөг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, захирамжаар гарсан хөрөнгө оруулалтын гүйцэтгэлийн тайлан, мэдээ мэдээлэл хангалтгүй, аймгийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн хөрөнгийн орлого шийдвэрлээгүй, өмнөх оны зөвлөмжийн биелэлт хангалтгүй, СХС-ийн зээлийн эргэн төлөлт удаашралтай, бусад иргэдэд зээл авах тэгш байдлыг олгоогүй, ОНХС-ийн хөрөнгийг зориулалт бус зарцуулсан зэрэг зөрчлүүд нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн

021020181

тухай хуулийн 78-р зүйлийн 78.1-д "Засаг дарга нь иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн талаар гарсан шийдвэрийг Засгийн газрын бодлогод нийцүүлэн хэрэгжүүлэх үүрэгтэй", Төсвийн тухай хуулийн 5-р зүйлийн 5.1.2-д "төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх", 41-р зүйлийн 41.2.1-д "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх", 16-р зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 6-р зүйлийн 6.4.2-д "төрийн чиг үүрэгт хамаарахгүй хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхгүй байх", ОНХС-ийн 228-р журмын 4-р зүйлийн 4.2.4-д "аливаа аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэнд олгох буцалтгүй тусламж, дэмжлэг, тэтгэмж, урамшуулал"-д зарцуулахыг хориглоно", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 17-р зүйлийн 17.1.2-д "холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хянах", 14-р зүйлийн 14.2.3-д "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах, 6-р зүйлийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн "эрх ба үүрэг", "үнэн зөв байдал", "оршин байх", "толилуулга ба тодруулга", "тохиолдсон байх", "иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,038,817,222.10	3,280,930,723.78
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	402,405,171.94	393,068,503.11
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	402,405,171.94	393,068,503.11
3121	Төгрөг	402,405,171.94	393,068,503.11
31211	Төрийн сангийн харилцах	402,405,171.94	393,067,503.11
31213	Арилжааны банк дахь харилцах		1,000.00
33	АВЛАГА	1,378,027,416.09	1,265,101,238.96
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	18,535,675.89	17,705,791.95
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	1,678,000.00	1,678,000.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	44,144,066.00	62,571,500.00
335	Бусад авлага	296,351,793.20	169,113,856.01
3351	Байгууллагаас авах авлага	278,086,967.20	139,748,081.01
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	18,264,826.00	29,365,775.00
336	Зээлийн авлага	1,017,317,881.00	1,014,032,091.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	1,017,317,881.00	1,014,032,091.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	1,017,317,881.00	1,014,032,091.00
34	УРЬДЧИЛГАА	52,707,661.00	47,336,487.00
3471	Урьдчилгаа тооцоо	52,707,661.00	47,336,487.00
34712	Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа	40,051,570.00	40,449,330.00
34713	Цалингийн урьдчилгаа	12,656,091.00	6,887,157.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	1,205,676,973.07	1,575,424,494.71
351	Түүхий эд материал	2,647,784.39	48,614,785.53
35130	Эм боох материал	1,770,303.53	48,614,785.53
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	3,148,970.00	3,148,970.00
354	Хангамжийн материал	1,199,880,218.68	1,523,660,739.18
35410	Бичиг хэргийн материал	10,191,456.00	12,248,601.00
35420	Аж ахуйн материал	137,409,202.80	180,876,064.98
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	108,233,016.86	164,770,674.97

35440	Түлш, шатах тослох материал	5,015,000.00	6,774,000.00
35450	Барилгын засварын материал	2,126,350.00	8,013,550.00
35460	Хүнсний материал	30,852,652.70	33,090,872.50
35470	Бусад хангамжийн материал	906,052,540.32	1,117,886,975.73
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	44,391,350,565.23	49,339,355,903.02
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	44,391,350,565.23	49,339,355,903.02
392	Биет хөрөнгө	40,663,393,703.78	45,611,353,416.75
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	41,325,823,403.11	48,422,416,560.23
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,628,479,105.29)	(7,270,824,207.05)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	754,696,591.00	844,209,210.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(402,221,968.64)	(487,274,351.01)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	2,874,166,202.22	3,211,065,129.02
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,201,283,697.18)	(2,378,036,407.97)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	1,880,783,440.17	2,315,809,705.04
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,055,253,583.31)	(1,233,937,148.14)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	206,167,068.00	206,167,068.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,975,464,809.26	2,206,443,368.14
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(430,281,344.34)	(615,355,204.20)
39217	Ном	363,811,888.78	390,669,694.69
393	Биет бус хөрөнгө	3,649,159,093.45	3,647,204,718.27
39301	Программ хангамж	36,586,408.00	36,286,408.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(29,809,314.55)	(31,463,689.73)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	3,642,969,000.00	3,642,969,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(587,000.00)	(587,000.00)
394	Бусад хөрөнгө /ТӨҮГ/	78,797,768.00	80,797,768.00
39405	Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө /ТӨҮГ/	78,797,768.00	80,797,768.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	47,430,167,787.33	52,620,286,626.80
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	20,179,992.79	37,585,399.94
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	20,179,992.79	37,585,399.94
413	Өглөг	20,179,992.79	37,585,399.94
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	12,924,361.99	18,800,735.44
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	38,106.70	2,018,694.00
41340	Хөрөнгө бэлтгэхтэй холбогдсон өглөг	320,000.00	4,807,800.00
4136	Бусад өглөг	6,897,524.10	11,958,170.50

41361	Байгууллагад төлөх өглөг	6,897,524.10	11,958,170.50
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	47,409,987,794.54	52,582,701,226.86
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	47,409,987,794.54	52,582,701,226.86
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	25,722,296,666.72	25,722,296,666.72
51101	Өмч: - төрийн	353,318,864.00	353,318,864.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	6,531,496,115.46	11,707,808,940.25
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,320,817,976.45	6,520,381,713.95
51220	Тайлант үеийн үр дүн	3,210,678,139.01	5,187,427,226.30
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	14,802,876,148.36	14,799,276,755.89
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	47,430,167,787.33	52,620,286,626.80

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	29,026,355,268.82	32,316,535,645.08
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	1,279,862,544.62	1,143,278,753.71
110	Орлогын албан татвар	1,148,047,668.42	1,012,545,788.16
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	1,148,047,668.42	1,012,545,788.16
110002	Үйл ажиллагааны орлого	180,022,239.78	155,470,604.91
110003	Хөрөнгийн орлого	515,520,159.50	561,550,764.47
110008	Шууд бус орлого	452,505,269.14	295,524,418.78
113	Хөрөнгийн албан татвар	6,537,000.00	6,008,980.00
113002	Бууны албан татвар	6,537,000.00	6,008,980.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	125,277,876.20	124,723,985.55
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	120,902,607.20	94,348,942.55
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	39,302,700.00	50,189,378.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	30,629,905.75	5,182,935.20
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	50,970,001.45	38,976,629.35
1181	Газрын төлбөр	-	30,032,714.00
118101	Газрын төлбөр		30,032,714.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	4,375,269.00	342,329.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	4,375,269.00	342,329.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	6,254,652,203.30	8,362,287,544.17
120	Нийтлэг татварын бус орлого	6,254,652,203.30	8,362,287,544.17
120002	Хүүгийн орлого	24,076,987.90	4,045,469.80
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,221,325,715.40	8,349,777,074.37
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	132,161,700.00	53,394,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	76,605,775.00	41,310,077.41

1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	6,012,558,240.40	8,255,072,996.96
120009	Бусад орлого	9,249,500.00	8,465,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	21,491,840,520.90	22,810,969,347.20
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	14,611,216,000.00	18,497,992,000.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	14,611,216,000.00	18,497,992,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	792,582,061.90	1,267,270,747.20
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,494,500.00	13,400,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	503,841,465.90	1,189,844,702.20
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	261,067,216.00	37,793,277.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	26,178,880.00	26,232,768.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	6,074,552,900.00	3,045,706,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	3,392,666,600.00	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	2,273,848,500.00	2,703,159,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	408,037,800.00	342,547,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	13,489,559.00	-
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13,489,559.00	-
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	25,747,144,707.75	27,104,147,949.90
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	25,747,144,707.75	27,104,147,949.90
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	21,299,184,130.75	25,707,838,440.43
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	11,427,280,877.62	14,560,129,789.66
210101	Үндсэн цалин	8,334,342,669.66	10,586,830,346.49
210102	Нэмэгдэл	2,252,526,356.96	2,993,754,088.91
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	25,528,700.00	148,671,221.00
210104	Урамшуулал	781,376,559.00	785,470,238.26
210105	Гэрээт ажлын хөлс	33,506,592.00	45,403,895.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,431,429,580.48	1,822,782,415.99
210201	Тэтгэврийн даатгал	977,592,492.82	1,248,299,300.97
210202	Тэтгэмжийн даатгал	117,896,969.35	149,200,792.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	91,421,135.07	115,840,643.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	22,740,755.46	29,799,963.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	221,778,227.78	279,641,715.63
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	2,044,179,451.00	2,180,660,959.47
210301	Гэрэл, цахилгаан	156,961,143.00	155,983,589.69
210302	Түлш, халаалт	1,592,987,892.00	1,620,422,099.78
210303	Цэвэр, бохир ус	294,230,416.00	384,255,270.00
210304	Байрны түрээс		20,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	934,268,976.17	1,567,773,143.29
210401	Бичиг хэрэг	37,775,425.00	36,083,273.00
210402	Тээвэр, шатахуун	40,024,979.00	26,928,192.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	16,502,664.60	18,066,383.00
210404	Ном, хэвлэл	1,206,700.00	1,327,850.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,805,265.00	2,961,536.80

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	67,924,642.08	65,931,706.64
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		12,833,752.75
210408	Бараа материал акталсны зардал	17,138,534.49	19,399,121.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	750,890,766.00	1,384,241,328.10
2105	Норматив зардал	770,534,169.75	439,460,538.25
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,996,967.00	43,285,457.00
210502	Хоол, хүнс	733,199,762.99	366,567,893.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	34,337,439.76	29,607,187.75
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	87,627,094.25	40,946,547.20
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		2,713,750.00
210604	Урсгал засвар	87,627,094.25	38,232,797.20
2107	Томилолт, зочны зардал	19,902,800.00	3,695,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	19,902,800.00	3,695,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	595,081,324.11	616,511,760.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	564,081,741.11	601,010,160.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	20,586,733.00	14,364,300.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	353,420.00	162,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	532,430.00	585,100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	56,000.00	94,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	9,471,000.00	295,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,988,879,857.37	4,475,877,786.57
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	786,054,427.17	982,410,373.98
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	151,048,693.70	154,004,055.94
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	3,051,776,736.50	3,339,463,356.65
212	ТАТААС	495,536,800.00	425,655,451.00
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	495,536,800.00	425,655,451.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	495,536,800.00	425,655,451.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,952,423,777.00	970,654,058.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	467,454,900.00	290,003,200.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	415,079,200.00	224,712,800.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	27,976,700.00	63,805,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	24,399,000.00	1,485,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,341,620.00	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,341,620.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	3,414,156,159.00	-
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	3,389,478,600.00	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,677,559.00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	69,471,098.00	680,650,858.47
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,471,098.00	533,150,958.47
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	61,000,000.00	147,499,900.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	3,279,210,561.07	5,212,387,695.18
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	68,532,422.06	24,960,468.88
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	68,532,422.06	24,960,468.88

4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(68,532,422.06)	(24,960,468.88)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	3,210,678,139.01	5,187,427,226.30

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	23,170,870,921.71	24,157,720,055.12
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	1,279,862,544.62	1,143,278,753.71
110	**Орлогын албан татвар**	1,148,047,668.42	1,012,545,788.16
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**	1,148,047,668.42	1,012,545,788.16
110002	**Үйл ажиллагааны орлого**	180,022,239.78	155,470,604.91
110003	**Хөрөнгийн орлого**	515,520,159.50	561,550,764.47
110008	**Шууд бус орлого**	452,505,269.14	295,524,418.78
113	**Хөрөнгийн албан татвар**	6,537,000.00	6,008,980.00
113002	**Бууны албан татвар**	6,537,000.00	6,008,980.00
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**	125,277,876.20	124,723,985.55
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**	120,902,607.20	94,348,942.55
118001	**Улсын тэмдэгтийн хураамж**	39,302,700.00	50,189,378.00
118006	**Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр**	30,629,905.75	5,182,935.20
118009	**Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж**	50,970,001.45	38,976,629.35
1181	**Газрын төлбөр**	-	30,032,714.00
118101	**Газрын төлбөр**		30,032,714.00
1182	**Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр**	4,375,269.00	342,329.00
118203	**Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр**	4,375,269.00	342,329.00
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	15,010,383,856.19	18,701,463,954.21
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	399,167,856.19	203,471,954.21
120003	**Торгуулийн орлого**	24,076,987.90	4,045,469.80
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	365,841,368.29	190,961,484.41
1200041	**Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих**	311,850,415.00	52,394,000.00
1200042	**Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих**	21,828,962.00	138,567,484.41
1200043	**Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих**	32,161,991.29	
120009	**Бусад орлого**	9,249,500.00	8,465,000.00
123	**Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг**	14,611,216,000.00	18,497,992,000.00

123001	**Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого**	14,611,216,000.00	18,497,992,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	6,880,624,520.90	4,312,977,347.20
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	792,582,061.90	1,267,270,747.20
131101	**Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж**	1,494,500.00	13,400,000.00
131103	**ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө**	503,841,465.90	1,189,844,702.20
131104	**Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө**	261,067,216.00	37,793,277.00
131105	**Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого**	26,178,880.00	26,232,768.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	6,074,552,900.00	3,045,706,600.00
132001	**Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/**	3,392,666,600.00	-
132006	**Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/**	2,273,848,500.00	2,703,159,600.00
132007	**Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих**	408,037,800.00	342,547,000.00
1330	**Төсвийн захирагчдаас**	13,489,559.00	-
133002	**Төвлөрүүлэх шилжүүлэг**	13,489,559.00	-
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	21,945,670,984.19	22,650,720,668.87
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	21,945,670,984.19	22,650,720,668.87
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	17,474,085,453.90	21,208,551,209.40
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	11,399,939,663.90	14,531,277,480.18
210101	**Үндсэн цалин**	7,996,991,700.00	9,034,143,841.40
210102	**Нэмэгдэл**	2,495,386,652.00	4,326,048,000.62
210103	**Унаа хоолны хөнгөлөлт**	25,779,700.00	177,305,212.24
210104	**Урамшуулал**	765,270,200.00	903,808,410.92
210105	**Гэрээт ажлын хөлс**	116,511,411.90	89,972,015.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	1,415,303,900.00	1,841,336,509.61
210201	**Тэтгэврийн даатгал**	963,847,300.00	1,273,254,797.06
210202	**Тэтгэмжийн даатгал**	112,864,700.00	142,105,335.00
210203	**ҮОМШӨ-ний даатгал**	90,291,200.00	113,965,620.00
210204	**Ажилгүйдлийн даатгал**	22,572,900.00	28,597,100.00
210205	**Эрүүл мэндийн даатгал**	225,727,800.00	283,413,657.55
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	2,053,680,745.00	2,338,075,428.87
210301	**Гэрэл, цахилгаан**	164,787,100.00	177,222,583.29
210302	**Түлш, халаалт**	1,589,492,245.00	1,762,024,136.68
210303	**Цэвэр, бохир ус**	299,401,400.00	398,828,708.90

2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	111,893,472.00	99,619,155.00
210401	**Бичиг хэрэг**	22,054,500.00	24,979,250.00
210402	**Тээвэр, шатахуун**	41,137,622.00	26,357,792.00
210403	**Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр**	14,169,900.00	17,319,132.00
210404	**Ном, хэвлэл**	4,600,198.00	3,345,700.00
210405	**Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал**	3,114,500.00	3,049,100.00
210406	**Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс**	26,816,752.00	24,568,181.00
2105	**Норматив зардал**	749,074,900.00	502,176,751.04
210501	**Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл**	3,983,800.00	91,047,924.00
210502	**Хоол, хүнс**	718,500,400.00	371,940,649.30
210503	**Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл**	26,590,700.00	39,188,177.74
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	128,493,149.00	37,284,713.00
210603	**Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл**	300,000.00	250,000.00
210604	**Урсгал засвар**	128,193,149.00	37,034,713.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	22,173,500.00	4,497,353.00
210702	**Дотоод албан томилолт**	22,173,500.00	4,497,353.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	635,326,164.00	577,267,951.70
210801	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж**	616,362,660.00	561,517,505.00
210802	**Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох**	7,174,704.00	13,998,999.70
210803	**Даатгалын үйлчилгээ**	412,700.00	162,700.00
210804	**Тээврийн хэрэгслийн татвар**	952,400.00	894,247.00
210805	**Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо**	104,500.00	94,500.00
210806	**Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ**	10,124,000.00	600,000.00
210807	**Газрын төлбөр**	195,200.00	-
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	958,199,960.00	1,277,015,867.00
210901	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	723,953,176.00	1,131,947,971.00
210902	**Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх**	234,246,784.00	145,067,896.00
212	**ТАТААС**	495,536,800.00	425,655,451.00
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	495,536,800.00	425,655,451.00
212201	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	495,536,800.00	425,655,451.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	3,976,048,730.29	1,016,514,008.47
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	471,792,000.00	335,863,150.00
213205	**Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал**	419,451,600.00	230,562,750.00

213207	**Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж**	27,976,700.00	103,805,400.00
213209	**Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал**	24,363,700.00	1,495,000.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	1,341,620.00	-
213303	**Төвлөрүүлэх шилжүүлэг**	1,341,620.00	-
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	3,433,444,012.29	-
213403	**Төвлөрүүлэх шилжүүлэг**	13,489,559.00	-
213405	**Нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлэх шилжүүлэг**	30,475,853.29	-
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	69,471,098.00	680,650,858.47
213503	**Төвлөрүүлэх шилжүүлэг**	8,471,098.00	533,150,958.47
213505	**Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт**	61,000,000.00	147,499,900.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	1,225,199,937.52	1,506,999,386.25
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	893,429,905.50	1,396,143,969.10
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	893,429,905.50	1,396,143,969.10
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	893,429,905.50	1,396,143,969.10
220001	**Барилга байгууламж**	247,283,612.50	218,288,992.00
221001	**Их засвар**	14,700,000.00	19,815,000.00
222001	**Тоног төхөөрөмж**	85,000,000.00	38,542,028.45
223001	**Бусад хөрөнгө**	294,079,999.00	1,022,565,806.65
225106	**Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал**	252,366,294.00	96,932,142.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	(893,429,905.50)	(1,396,143,969.10)
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	226,373,406.29	120,192,085.98
230001	**Эргэж төлөгдөх зээл**	226,373,406.29	120,192,085.98
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	(226,373,406.29)	(120,192,085.98)
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	105,396,625.73	(9,336,668.83)
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	297,008,546.21	402,405,171.94
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	402,405,171.94	393,068,503.11

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	26,048,779,931.02	14,809,853,141.96	3,173,401,237.34	44,032,034,310.32
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	192,798,831.70	46,436,286.90	147,416,739.11	386,651,857.71

C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	26,241,578,762.72	14,856,289,428.86	3,320,817,976.45	44,418,686,168.03
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт		(53,413,280.50)		(53,413,280.50)
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	(165,963,232.00)			(165,963,232.00)
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
C07	Тайлант үеийн үр дүн			3,210,678,139.01	3,210,678,139.01
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	26,075,615,530.72	14,802,876,148.36	6,531,496,115.46	47,409,987,794.54
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	26,075,615,530.72	14,802,876,148.36	6,531,496,115.46	47,409,987,794.54
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			(11,114,401.51)	(11,114,401.51)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	26,075,615,530.72	14,802,876,148.36	6,520,381,713.95	47,398,873,393.03
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		(3,599,392.47)		(3,599,392.47)
D08	Тайлант үеийн үр дүн			5,187,427,226.30	5,187,427,226.30
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	26,075,615,530.72	14,799,276,755.89	11,707,808,940.25	52,582,701,226.86

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан (төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант он	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**23,157,287,900.00**	**22,299,567,205.81**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**22,470,956,900.00**	**21,741,732,998.83**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**21,551,861,200.00**	**20,980,514,397.83**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**14,551,947,800.00**	**14,486,277,480.18**
210101	Үндсэн цалин	9,113,855,800.00	9,034,143,841.40
210102	Нэмэгдэл	4,298,775,400.00	4,326,048,000.62
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	160,829,000.00	177,305,212.24
210104	Урамшуулал	930,454,900.00	903,808,410.92
210105	Гэрээт ажлын хөлс	48,032,700.00	44,972,015.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**1,964,421,000.00**	**1,841,336,509.61**
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,382,344,600.00	1,273,254,797.06
210202	Тэтгэмжийн даатгал	145,519,700.00	142,105,335.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	116,415,300.00	113,965,620.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	29,102,900.00	28,597,100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	291,038,500.00	283,413,657.55
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**2,473,638,400.00**	**2,338,075,428.87**
210301	Гэрэл, цахилгаан	204,555,500.00	177,222,583.29
210302	Түлш, халаалт	1,864,701,200.00	1,762,024,136.68
210303	Цэвэр, бохир ус	404,381,700.00	398,828,708.90
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	97,587,600.00	97,471,263.00

210401	Бичиг хэрэг	24,996,800.00	24,979,250.00
210402	Тээвэр, шатахуун	25,794,000.00	25,871,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	17,349,600.00	17,319,132.00
210404	Ном, хэвлэл	6,857,000.00	6,849,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,049,100.00	3,049,100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	19,541,100.00	19,402,581.00
2105	**Норматив зардал**	696,194,800.00	502,882,631.04
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	92,428,300.00	91,047,924.00
210502	Хоол, хүнс	561,613,300.00	372,646,529.30
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	42,153,200.00	39,188,177.74
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	68,171,100.00	56,459,763.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	300,000.00	250,000.00
210604	Урсгал засвар	67,871,100.00	56,209,763.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	11,040,900.00	4,497,353.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,040,900.00	4,497,353.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	467,243,000.00	475,734,279.13
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	450,962,400.00	459,983,832.43
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	13,999,000.00	13,998,999.70
210803	Даатгалын үйлчилгээ	412,700.00	162,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	952,400.00	894,247.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	104,500.00	94,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	600,000.00
210807	Газрын төлбөр	212,000.00	
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	1,221,616,600.00	1,177,779,690.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,089,391,500.00	1,089,131,100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	132,225,100.00	88,648,590.00
212	**ТАТААС**	470,238,700.00	425,655,451.00
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	470,238,700.00	425,655,451.00
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	470,238,700.00	425,655,451.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	448,857,000.00	335,563,150.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	448,857,000.00	335,563,150.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	343,780,000.00	230,562,750.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	103,805,400.00	103,805,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,271,600.00	1,195,000.00
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**483,861,200.00**	**437,642,121.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	483,861,200.00	437,642,121.00
220001	Барилга байгууламж	275,600,000.00	233,246,935.00
221001	Их засвар	22,000,000.00	19,815,000.00

222001	Тоног төхөөрөмж	53,500,000.00	52,297,280.00
223001	Бусад хөрөнгө	132,761,200.00	132,282,906.00
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	202,469,800.00	120,192,085.98
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	202,469,800.00	120,192,085.98
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	**23,157,287,900.00**	**22,299,567,205.81**
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	18,497,991,900.00	17,964,841,041.53
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	18,497,991,900.00	17,964,841,041.53
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	4,315,431,800.00	4,144,421,879.87
132001	Орон нутгийн төсвөөс	3,972,884,800.00	3,801,874,879.87
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	342,547,000.00	342,547,000.00
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	343,864,200.00	190,304,284.41
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	103,517,500.00	52,394,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	208,750,000.00	137,910,284.41
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	31,596,700.00	
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**	**15,752**	**15,661**
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	**41**	**40**
610001	Төсвийн байгууллага	28	28
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	13	12
62	**АЖИЛЛАГСДЫН ТОО**	**1,134.00**	**1,163.00**
620001	Удирдах ажилтан	40	41
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	750	754
620003	Үйлчлэх ажилтан	323	344
620004	Гэрээт ажилтан	21	24
63	**СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)**	13,443	13,335
630	**ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД**	10,084	10,021
630001	Төрийн өмчит ЕБС	10,042	9,979
630002	Хувийн ЕБС	42	42
631	**СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА**	3,359	3,314
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	2,780	2,735
631002	Хувийн өмчит СӨБ байгууллага	579	579
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**1,134**	**1,164**
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	29	29
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	734	737
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	7	7
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	340	367
650010	Гэрээт ажилтан	8	8
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	16	16

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	792,582,061.90	1,267,270,747.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	543,954,918.90	291,743,087.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	541,662,918.90	291,443,087.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	116,825,020.90	45,000,000.00
210102	Нэмэгдэл	99,439,820.00	
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17,385,200.90	45,000,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,500,000.00	
210201	Тэтгэврийн даатгал	4,500,000.00	
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	32,404.00	
210302	Түлш, халаалт	32,404.00	
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	11,686,742.00	16,713,692.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5,796,822.00	486,092.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,889,920.00	16,227,600.00
2105	Норматив зардал	2,356,500.00	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,356,500.00	
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	67,553,520.00	
210604	Урсгал засвар	67,553,520.00	
2107	Томилолт, зочны зардал	9,600,000.00	
210702	Дотоод албан томилолт	9,600,000.00	
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	137,641,304.00	
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	137,537,600.00	
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	103,704.00	
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	117,805,706.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	117,805,706.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	191,467,428.00	111,923,689.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,723,455.00	42,816,871.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	173,743,973.00	69,106,818.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,292,000.00	300,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,292,000.00	300,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,292,000.00	300,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,341,620.00	64,160,054.10
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		64,160,054.10
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	247,285,523.00	911,367,606.10
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	247,285,523.00	911,367,606.10
220001	Барилга байгууламж		18,248,192.00
222001	Тоног төхөөрөмж	1,439,024.00	2,836,513.45

223001	Бусад хөрөнгө	245,846,499.00	890,282,900.65
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	792,582,061.90	1,267,270,747.20
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	792,582,061.90	1,267,270,747.20
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,494,500.00	13,400,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	503,841,465.90	1,189,844,702.20
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	261,067,216.00	37,793,277.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	26,178,880.00	26,232,768.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

3. АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Жаргалант сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, засаг дарга Ц.Цогтбаяр танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, төрийн сангийн дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох, хөрөнгийн бүртгэлд тавих хяналтыг сайжруулах зэрэг зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрөөс 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Д.Эрдэнэцэцэг гүйцэтгэв.

Жаргалант сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 03-ний өдрийн 1/182 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Жаргалант сумын засаг дарга нь Монгол улсын Үндсэн хууль болон УИХ, Засгийн газраас гарч буй хууль тогтоомжид нийцүүлэн төрийн үйлчилгээг ард иргэдэд чанартай ил тод, тэгш хүргэж ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулан, хувь хүмүүс өрх гэрүүдэд өөрийгөө тэтгэн хөгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх, тэдний бие бялдар, сэтгэл зүйн сайн сайхан байдлыг хамгаалахад үйл ажиллагаагаа чиглүүлсэн байна. Тус сум нь 2020 оныг “Дэд бүтцийг сайжруулах, иргэдийн амьдрах таатай орчин бүрдүүлэх жил” гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- *Аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд сумынхаа эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг эрчимжүүлж, байгаль орчин, бизнест ээлтэй ногоон хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэх*
- *Төрийн үйлчилгээг чанарын шинэ шатанд гаргаж, ард иргэдийнхээ амьдрах орчныг сайжруулах, аж амьдралыг дээшлүүлэх олон талт үйл ажиллагаа явуулах*

НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ҮНДСЭН БОДЛОГО, ДОТООД ХЯНАЛТ

Жаргалант сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Цар тахлын нөхцөл байдалтай холбоотойгоор Төр, захиргааны байгууллагын дотоод хяналт болон бусад хяналтын байгууллагууд 2020 онд тус байгууллагад хяналт хэрэгжүүлээгүй Санхүү, дотоод аудитын газраас 2018-2019 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт хийж цалин хөлстэй холбоотой 4302.3 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт, дотоод хяналттай холбоотой 15211.0 мянган төгрөгийн албан шаардлага өгсөн байна.

Сумын Төрийн сангаас өдөр тутмын санхүүгийн гүйлгээнд дотоод хяналт хэрэгжүүлсэн байна.

Байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүүд хэрэгжүүлсэн дотоод хяналтын тайлан мэдээ байхгүй байна.

Жаргалант сумын ТТЗ-ын үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд ‘’Дунд’’ гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг Б201, аудитыг гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг В401 маягтаар тус тус баримтжуулан баталгаажуулав.

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, эрсдэлийн түшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Энэ нь материаллаг байдлыг үнэ цэнэ талаас нь авч үзэхийн тулд санхүүгийн тайлангийн хамгийн чухал хэсгүүд болох нийт орлогыг /өөрийн орлого, төсвийн санхүүжилт, татвар болон татварын бус орлого / сонгон авч үзлээ.

Төлөвлөлтийн үе шатанд 2019 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаас тооцсон бол гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн нийт орлого 32316535.6 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцож 323165.3 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 402405.1 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 393059.2 мянган төгрөг болж 9345.9 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №1 Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Төрийн сан	370,808.4	345,199.7	(25,608.7)
ОНХС	29,126.9	32,845.7	3,718.8
СХС	2,469.8	15,013.8	12,544.0
Нийт	402,405.1	393,059.2	(9,345.9)

Эх сурвалж: Жаргалант сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайла

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 393059.2 мянган төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд байршиж байгаа бөгөөд арилжааны банканд харилцах данс байхгүй байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 1430735.1 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 1312437.8 мянган төгрөг болж 118297.3 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №.2. Авлагын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	18,535.7	17,705.8	(829.9)
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	1,678.0	1,678.0	-
Зээлийн хүүгийн авлага	44,144.1	62,571.5	18,427.4
Байгууллагаас авах авлага	278,086.9	139,748.1	(138,338.8)
Хувь хүмүүсээс авах авлага	18,264.8	29,365.8	11,101.0
Урьдчилж гарсан зардлын авлага	52,707.7	47,336.5	(5,371.2)
Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	1,017,317.9	1,014,032.1	(3,285.8)
Дүн	1,430,735.1	1,312,437.8	(118,297.3)

Эх сурвалж: Жаргалант сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай сум хөгжүүлэх сангийн 586199.5 мянган төгрөг, хугацаандаа байгаа болон бусад 677223.8 мянган төгрөгийн авлага, урьдчилж гарсан зардлын авлага 47336.5 мянган төгрөг, төлбөртэй үйлчилгээний 1678.0 мянган төгрөгийн авлагууд байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн хүүгийн авлага оны эхэнд 1017317.9 мянган төгрөг оны эцэст 1014032.1 мянган төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдэлтэй байна. Тайлант онд зээлийн эргэн төлөлтөөс 200000.0 мянган төгрөг, өмнөх оны үлдэгдлээс 2469.8 мянган төгрөг нийт 202469.8 мянган төгрөгийн зээлийн эх үүсвэр баталснаас үндсэн зээлийн эргэн төлөлтөөс 121285.8 мянган төгрөг, хүүгийн орлого 8662.0 мянган төгрөг, хүү алданги 2288.2 мянган төгрөг нийт 132236.0 мянган төгрөгийн зээлийн орлого бүрдүүлж 67764.0 мянган төгрөгөөр орлогын эх үүсвэрийг дутуу бүрдүүлсэн байна. Тайлант онд 118000.0 мянган төгрөгийн зээл олгож, хяналтын зардалд 1692.0 мянган төгрөг буюу 119692.0 мянган төгрөг зарцуулж оны эцэст 15013.8 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Сум хөгжүүлэх сангаас 2017-2019 онуудад олгосон 88 иргэний 379401.5 мянган төгрөгийн зээлийн авлага нь хэвийн төлөгдөж, 2011-2016 онуудад олгосон 98 иргэнтэй

холбогдох 721567.8 мянган төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлага сангийн эргэцийг удаашруулж, хөрөнгийн үр өгөөжийг бууруулж байна. Тухайн хугацаа хэтэрсэн 98 иргэнээс 14 иргэнтэй холбогдох 118670.0 мянган төгрөгийн авлагыг 2020 оны 1 дүгээр сард шүүх, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн байна. СХС-ийн 16698.3 мянган төгрөгийн зээлтэй 5 иргэн нас барсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- *Байгууллага, хувь хүмүүсээс авах авлага болон хөрөнгийн урьдчилгаа зардлын тооцоог байгууллага, хувь хүмүүстэй тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй насжилт өндөртэй авлага бууруулж ажиллаагүй байна.*
- *Сум хөгжүүлэх сангаас 2016 оноос өмнө олгосон 79 иргэнтэй холбогдох 586199.5 мянган төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлага сангийн эргэцийг удаашруулж, хөрөнгийн үр өгөөжийг бууруулж байна.*

3.5.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 1205676.8 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 1575423.9 мянган төгрөг болж 369747.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 3. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Эм боох материал	1,770.3	48,614.8	46,844.5
Тусгай зориулалтын материал	877.5		(877.5)
Бэлэн бүтээгдхүүн	3,148.9	3,148.9	-
Бичиг хэргийн материал	10,191.4	12,248.1	2,056.7
Аж ахуйн материал	137,409.2	180,876.1	43,466.9
Сэлбэг хэрэгсэл	108,233.0	164,770.7	56,537.7
Түлш, шатах тослох материал	5,015.0	6,774.0	1,759.0
Барилгын засварын материал	2,126.3	8,013.5	5,887.2
Хүнсний материал	30,852.7	33,090.9	2,238.2
Бусад хангамжийн материал	906,052.5	1,117,886.9	211,834.4
Дүн	1,205,676.8	1,575,423.9	369,747.1

Эх сурвалж: Жаргалант сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын бараа материалын үлдэгдэл 369747.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд эм, ариутгалын бодис болон ажилчдын нормын хувцас, хүнс нөөцөлж авсан байгаа нь нөлөөлж байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- *Засгийн газрын 2019 оны 12 дугаар сарын 450 тоот "Хоолны зардлын норматив тогтоох тухай" тогтоолыг мөрдөж ажиллаагүй, хүүхдийн хоолны зарцуулалтад тавих хяналт сул*
- *Эм эмнэлгийн хэрэгслийн болон ариутгалын материалыг нийлүүлэхдээ тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжээс худалдан аваагүй, хувь хүнээс худалдан авсан байгаа нь хүүхдийн эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх эрсдэл үүсгэсэн*
- *Эд хариуцагчийн тооцоо хийж баримтаар баталгаажуулаагүй, шатахуун сэлбэг хэрэгсэл хяналтгүй зарцуулсан, нярвын тайлан гаргалт хангалтгүй, анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу байгаа зөрчлүүд голчлон харьяа байгууллагуудад илэрсэн байна.*

Дээрх алдаа зөрчлийг төсвийн шууд захирагч нарын тайланд тусган шийдвэрлэснийг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч дотоод хяналт хэрэгжүүлэн ажиллах шаардлагатай байна.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 53139266.6 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 61356833.9 мянган төгрөг болж 8217567.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж, орон сууц	41,325,823.4	48,422,416.2	7,096,592.8
Тээврийн хэрэгсэл	754,696.6	844,209.2	89,512.6
Машин тоног төхөөрөмж	2,874,166.2	3,211,065.1	336,898.9
Тавилга эд хогшил	1,880,783.4	2,315,809.7	435,026.3
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	206,167.1	206,167.1	-
Бусад үндсэн хөрөнгө	1,975,464.8	2,206,443.7	230,978.9
Номын фонд	363,811.9	390,669.7	26,857.8
Бусад хөрөнгө	78,797.8	80,797.8	2,000.0
Программ хангамж	36,586.4	36,286.4	(300.0)
Бусад биет бус хөрөнгө	3,642,969.0	3,642,969.0	-
Дүн	53,139,266.6	61,356,833.9	8,217,567.3

Эх сурвалж: Жаргалант сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 96932.1 мянган төгрөг, балансаас баланст шилжүүлэн авсан 2000.0 мянган төгрөг, үнэ төлбөргүй авсан 7359739.8 мянган төгрөг, хандиваар 863230.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн, 96638.9 мянган төгрөгийн хөрөнгө акталсан 7695.8 мянган төгрөгийн хөрөнгө балансаас баланст шилжүүлж 104334.8 мянган төгрөгөөр хөрөнгө хасагдсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Засаг даргын Тамгын газар болон харьяа төсөвт байгууллагууд тайлант онд үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд тавих хяналт сул, үнэ төлбөргүй авах хөрөнгийн орлогыг үр дүнд буруу тайлагнасан, засгийн газрын 10-р тогтоолын хэрэгжилт хангалтгүй, ТШЗ-ийн тайланд үнэ төлбөргүй хөрөнгө дутуу авсан, сургууль, цэцэрлэгүүдэд БСШУ-ны яам болон бусад хөрөнгө оруулалтаар ирж байгаа хөрөнгийн хүлээн авсан, хүлээлгэн өгсөн баримт бүртгэл хангалтгүй, хөрөнгөд тавих дотоод хяналт сул байгаа зөрчил давтагдан гарч байна.

Дээрх алдаа зөрчлийг төсвийн шууд захирагч нарын тайланд тусган шийдвэрлэснийг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч дотоод хяналт хэрэгжүүлэн хөрөнгийн бүртгэл, ашиглалт, хадгалалт, эзэмшилд анхаарал хандуулах шаардлагатай байна.

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 20179.9 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 37585.4 мянган төгрөг болж 17405.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №.5. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл		*|мянган төгрөг/*	
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	12,924.4	18,800.7	5,876.3
Бараа үйлчилгээний өглөг	38.1	2,018.0	1,979.9
Хөрөнгө бэлтгэхтэй холбоотой	320.0	4,807.8	4,487.8
Байгууллагад төлөх өглөг	6,897.4	11,958.9	5,061.5
Нийт дүн	20,179.9	37,585.4	17,405.5
Эх сурвалж: Жаргалант сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан			

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 18800.7 мянган төгрөгийн насжилт өндөртэй өр байна. Тайлант хугацаанд үүссэн өглөгийг барагдуулсан, жилийн эцсийн өглөгүүд дараа оны тайлангийн хугацаанд бүрэн барагдах боломжтой өглөгүүд байна.

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 25722.3 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 26075615.6 мянган төгрөг болж 353319.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Буурсан шалтгаан нь Өрхийн ЭМТ-ийн хөрөнгийг засгийн хөрөнгөөр шилжүүлэн бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт № 6. Засгийн газрын хувь оролцоо		*|мянган төгрөг/*	
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+/, бууралт /-/
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	25,722,296.6	26,075,615.6	353,319.0
Засгийн газрын оруулсан капитал			-
Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/	353,318.3		(353,318.3)
Хуримтлагдсан үр дүн	6,531,496.1	11,707,808.9	5,176,312.8
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	14,802,876.8	14,799,276.7	(3,600.1)
Дүн	47,409,987.8	52,582,701.2	5,172,713.4
Эх сурвалж: Жаргалант сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан			

Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл дансны үлдэгдэл 14799276.7 мянган төгрөг болж 3600.1 мянган төгрөгөөр буурсан нь төсөвт байгууллагуудын дахин үнэлгээтэй хөрөнгө акталсантай холбоотой байна.

Хуримтлагдсан үр дүн 11707808.9 мянган төгрөг болж 5176312.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь хөрөнгө оруулалтаар бий болсон, дээд шатны байгууллагаас үнэ төлбөргүйгээр хүлээн авсантай холбоотой нэгтгэлд хамрагдсан байгууллагуудын хуримтлагдсан үр дүн нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

3.5.7 Орлогын данс

Орлого үр дүнгийн тайланд өмнөх оны үзүүлэлтээс 3290180.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Тайлант оны орлогын үзүүлэлт 1496362.8 мянган төгрөгөөр үнэ төлбөргүй орлого өссөн, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого 1319128.8 мянган төгрөгөөр нэмэлт санхүүжилтийн орлого 474688.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэнтэй холбоотой болно.

Аудитын илрүүлэлт:

- Жаргалант ЗДТГ-т санхүүжилт илүү олгож төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн, төрийн сангийн дотоод хяналт хангалттай хэрэгжүүлээгүй буцсан болон залруулсан гүйлгээ ихтэй, авлага, өглөг бууруулаагүй тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй,

-ТЗШ-ийн байгууллагууд үйл ажиллагааны орлого дутуу төвлөрүүлсэн, сумдын байцаагч нарын гүйцэтгэлийн ажлын тайлан хангалтгүй, мэдээлэл өгдөггүй, татварын орлогын төлөвлөлт гүйцэтгэлд тулгуурлаагүй, газрын төлбөрийн орлогын мэдээлэл хангалтгүй, төсвийн орлого бүрдүүлдэг хог хаягдлын хураамж, торгуулийн орлого байгалийн баялаг, ус рашаан ашигласны төлбөрийг бүрэн төвлөрүүлээгүй ажлын гүйцэтгэл хангалтгүй,

-Санхүүгийн тайлангийн үр дүн зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн, тайлангийн үнэн зөв байдал хангалтгүй, хувийн цэцэрлэг, өрхийн эмнэлгүүдийн төсвөөс авч байгаа хөрөнгө оруулалт, ЭМД-ын санхүүжилт, ТЗШ-ийн санхүүжилтийн зарцуулалтад тавих сумын удирдлага болон санхүүгийн дотоод хяналт сул байна

-Сургууль, цэцэрлэгийн орчинд байрлаж байгаа Юнитель ХХК-ны сүлжээний антен байршуулсан түрээсийн төлбөрийн гэрээг шинэчлээгүй, цайны газар, спорт заалны түрээсийн орлогод тавих дотоод хяналт хангалтгүй,

Дээрх зарим алдаа зөрчлийг төсвийн шууд захирагч нарын тайланд тусган шийдвэрлэснийг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч дотоод хяналт хэрэгжүүлэн сүлжээний антены түрээсийн гэрээнд анхаарал хандуулж үр дүнтэй ажил зохион байгуулах төрийн өмчийн байр ашиглалтад анхаарал хандуулах шаардлагатай байна.

3.5.8 Зардлын данс

Тайлант оны орлого үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал өмнөх оноос 1357003.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Төсөвт зардлаас тогтмол зардал 136481.4 мянган төгрөгөөр, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр 21430.4 мянган төгрөгөөр, цалин хөлс нэмэгдэл урамшил 712093.5 мянган төгрөгөөр, бараа үйлчилгээний бусад зардал 486997.9 мянган төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Зардлын данстай холбоотой 123066.6 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ. Төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй, зориулалт бус, үрэлгэн зарцуулсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- *ОНХС-ийн хөрөнгийг ном хэвлэл, төлөөлөгч хөтөлбөр, сэтгүүл, тэмцээн уралдаанд зориулалт бус зарцуулж журам зөрчсөн, хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй, ТЗШ-ийн байгууллагаас бусад байгууллагын зардал санхүүжүүлсэн, сангийн хөрөнгийн үр дүнг бууруулж олон нийтийн эрх ашигт нийцсэн хөрөнгө оруулалт хийгдээгүй байна*
- *Харьяа төсөвт байгууллагуудад төсвийн зарцуулалттай холбоотой хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх зарчмыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй, авлага өглөг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар зарцуулах зарчмыг хэрэгжүүлээгүй,*
- *Үр дүнгийн урамшуулал ур чадвар тушаал шийдвэр ирээгүй байхад захирал эрхлэгч нарт урьдчилж олгодог, ажилчдын цалин, илүү цаг үр дүнг илүү дутуу бодож олгодог, зардал хооронд зөвшөөрөлгүй гүйлгэн зарцуулдаг, е-баримтгүй гүйлгээ хийдэг зэрэг нийтлэг алдаа зөрчлүүд гарсан байна.*

Дээрх зарим алдаа зөрчлийг төсвийн шууд захирагч нарын тайланд тусган шийдвэрлэснийг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нягтлан бодох бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулж дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэн санхүүгийн сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэх шаардлагатай байна.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Жаргалант сумын ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 10/02 дугаар тогтоолоор Жаргалант сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн тайлант онд 1086390.4 мянган төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 1155789.2 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж төлөвлөгөөг 106.3 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт дугаар №7 Орлогын төлөвлөгөө гүйцэтгэл *\/мянган төгрөгөөр/*

д/д	Орлогын нэр төрөл	Татварын орлогын төлөвлөгөө	2020.09.28/10/02 тоот тогтоолоор	Орлогын гүйцэтгэл	Зөрүү
Нийт орлогын дүн		1,093,790.4	1,086,390.4	1,155,789.2	(69,398.8)
А	Нийт орлого тусламжийн дүн	1,093,790.4	1,086,390.4	1,155,789.2	(69,398.8)
Б	Нийт орлогын дүн	1,093,790.4	1,086,390.4	1,155,789.2	(69,398.8)
В	Суурь орлогын дүн	1,093,790.4	1,086,390.4	1,155,789.2	(69,398.8)
	Урсгал орлогын дүн	33,000.0	33,000.0	12,510.5	20,489.5
Г	Татварын орлого	1,060,790.4	1,053,390.4	1,143,278.7	(89,888.3)
1	Хувь хүний орлогын албан татвар	892,753.0	892,753.0	1,012,545.8	(119,792.8)
	Үйл ажиллагааны орлогын татвар	114,903.0	114,903.0	155,470.6	(40,567.6)
	Хөрөнгийн орлого	565,200.0	565,200.0	561,550.8	3,649.2
	ХХОАТ-ын бусад орлого	212,650.0	212,650.0	295,524.4	(82,874.4)
2	Өмчийн татвар	6,346.4	6,346.4	6,009.0	337.4
	Бууны албан татвар	6,346.4	6,346.4	6,009.0	337.4
4	Бусад орлого	161,691.0	154,291.0	124,724.0	29,567.1
	Улсын тэмдэгтийн хураамж	35,672.0	35,672.0	50,189.4	(14,517.4)
	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	73,469.0	73,469.0	38,976.6	34,492.4
	Ус рашааны нөөц ашигласны төлбөр	5,350.0	5,350.0	342.3	5,007.7
	Газрын төлбөр	25,000.0	25,000.0	30,032.7	(5,032.7)
	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигла	22,200.0	14,800.0	5,182.9	9,617.1
Д	Татварын бус орлого	33,000.0	33,000.0	12,510.5	20,489.5
	Бусад орлого	13,000.0	13,000.0	8,465.0	4,535.0
:	Хүү торгуулийн орлого	20,000.0	20,000.0	4,045.5	15,954.5
	Эх сурвалж: Жаргалант сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан				

3.6.2 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 26250780.5 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 26250780.5 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 хөтөлбөрт зориулан 23157308.5 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 22692664.5 мянган төгрөгийг урсгал зардалд 262174.2 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд 202469.8 мянган төгрөгийг эргэж төлөгдөх зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 18497980.0 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс 3972884.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 342547.0 мянган төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 312300.0 мянган төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлого, 31596.7 мянган

төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөж санхүүжилтийг бүрэн олгосон байна.

Хүснэгт №8 Төсвийн гүйцэтгэл *\/мянган төгрөгөөр/*

Жаргалант сумын төсвийн төлөвлөгөө гүйцэтгэл												
Д/д	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл		Нийт төлөвлөгөө				Гүйцэтгэл			Зөрүү	
		С1	С2	2020 оны төсөв	УАО	Өмнөх он	Нийт батлагдсан төсөв	Санхүүжилт	УАО	Нийт төсвийн гүйцэтгэл	Санхүүжилт	Орлого
1	ЗДТГ			975,613.3	2,000.0		977,613.3	948,160.4	879.5	949,039.9	27,452.9	1,120.5
2	ИТХ			129,900.0			129,900.0	128,516.0		128,516.0	1,384.0	-
3	ЗАА			69,100.0			69,100.0	68,681.0		68,681.0	419.0	-
4	Хот тохижилт			416,500.0			416,500.0	415,490.0		415,490.0	1,010.0	-
5	СХС	2,469.8	15,013.8		200,000.0	2,469.8	202,469.8		132,736.1	132,736.1	-	67,263.9
6	ОНХС	29,126.9	32,845.7	233,047.3		29,126.9	262,174.2	233,047.3	875.0	233,922.3	-	(875.0)
7	ХХТсан						-		657.2	657.2	-	(657.2)
	ОНБ-дын дүн	31,596.7	47,859.5	1,824,160.6	202,000.0	31,596.7	2,057,757.3	1,793,894.7	135,147.8	1,929,042.5	30,265.9	66,852.2
1	ЕБС-1			2,547,810.5	4,000.0		2,551,810.5	2,481,212.2	210.0	2,481,212.2	66,598.3	3,790.0
2	ЕБС-2			1,678,651.0	800.0		1,679,451.0	1,643,759.2	800.0	1,644,559.2	34,891.8	-
3	ЕБС-3			1,595,664.8	1,600.0		1,597,264.8	1,543,760.9	2,069.0	1,545,829.9	51,903.9	(469.0)
4	ЕБС-4			1,778,556.4	600.0		1,779,156.4	1,740,063.2	418.2	1,740,481.4	38,493.2	181.8
5	ЕБС-5			1,408,813.7	102,100.0		1,510,913.7	1,376,439.5	51,231.2	1,427,670.7	32,374.2	50,868.8
6	ЕБС-6			1,859,954.5	600.0		1,860,554.5	1,815,520.9	600.0	1,816,120.9	44,433.6	-
7	ЕБС-7			1,765,727.2	600.0		1,766,327.2	1,729,521.5	680.0	1,730,201.5	36,205.7	(80.0)
8	НТБ			105,773.0			105,773.0	105,773.0		105,773.0	-	-
9	СӨБ-1			413,269.8	-	-	413,269.8	396,901.0	-	396,901.0	16,368.8	-
10	СӨБ-2			441,769.2			441,769.2	417,397.3		417,397.3	24,371.9	-
11	СӨБ-3			488,517.3			488,517.3	454,596.0		454,596.0	33,921.3	-
12	СӨБ-4			441,124.5			441,124.5	416,819.9		416,819.9	24,304.6	-
13	СӨБ-5			418,279.2			418,279.2	395,270.9		395,270.9	23,008.3	-
14	СӨБ-6			341,361.9			341,361.9	324,626.3		324,626.3	16,735.6	-
15	СӨБ-7			529,315.9			529,315.9	496,236.4		496,236.4	33,079.5	-
16	СӨБ-8			440,952.5			440,952.5	402,174.4		402,174.4	38,778.1	-
17	СӨБ-9			342,239.1			342,239.1	334,757.6		334,757.6	7,481.5	-
18	СӨБ-10			430,602.0			430,602.0	406,168.3		406,168.3	24,433.7	-
19	СӨБ-11			410,436.2			410,436.2	399,337.3		399,337.3	11,098.9	-
20	СӨБ-12			442,511.2			442,511.2	427,940.0		427,940.0	14,571.2	-
21	СӨБ-13			363,614.4			363,614.4	348,235.8		348,235.8	15,378.6	-
22	СӨБ-14			396,992.0			396,992.0	379,227.2		379,227.2	17,764.8	-
23	СӨБ-15			294,358.7			294,358.7	290,833.2		290,833.2	3,525.5	-
24	СӨБ-16			530,275.5			530,275.5	510,811.8		510,811.8	19,463.7	-
25	ХХ цэцэрлэг			446,037.3			446,037.3	401,454.1		401,454.1	44,583.2	-
26	Лицей			24,201.4			24,201.4	24,201.4		24,201.4	-	-
27	Өрх ЭМТ			1,052,442.0			1,052,442.0	1,052,442.0		1,052,442.0	-	-
	ТЗШ дүн			20,989,251.2	110,300.0	-	21,099,551.2	20,315,481.3	56,008.4	20,371,489.7	673,769.9	54,291.6
	Нийт дүн	31596.7	47859.5	22,813,411.8	312,300.0	31,596.7	23,157,308.5	22,109,376.0	191,156.2	22,300,532.2	704,035.8	121,143.8

Эх сурвалж: Жаргалант сумын ТТЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 112300.0 мянган төгрөг орохоос 58420.1 мянган төгрөгийн орлого орж батлагдсан төсвөөс 53879.9 мянган төгрөгөөр орлого дутуу бүрдүүлсэн байгаа нь цар тахалтай холбоотой сургууль цэцэрлэгийн үйл ажиллагаа зогссонтой холбоотой байна.Төсвөөс санхүүжих 22813411.8 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн авч 22109376.0 мянган төгрөгийг зарцуулж төсөвт 704035.8 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Туслах үйл ажиллагааны орлого 132736.1 мянган төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 67263.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь СХС-гийн зээлийн эргэн төлөлтөөс оруулах орлого биелээгүйтэй холбоотой байна.

Хөрөнгө оруулалтын 42 төсөл арга хэмжээ хэрэгжүүлэх 262174.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас 40 арга хэмжээний 229328.5 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд он дамжсан 2 арга хэмжээний 32845.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл нь 22109376.0 мянган төгрөг зарцуулагдаж нийт зардал 98.0 хувьтай байгаа нь хөрөнгийн зардалтай холбоотой байна.

3.6.3 Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт дансаар хандив тусламжийн орлогоор 13400.0 мянган төгрөг, орон нутгийн хөгжлийн сангийн эрх шилжүүлэлтээр дээд шатны төсөв захирагчаас 1189844.7 мянган төгрөг, төсөв захирагчийн хуваарилсан хөрөнгөөр 37793.3 мянган төгрөг, өөрийн үйл ажиллагааны орлогоос 26232.8 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Хүснэгт №.9. Нэмэлт данс *\/мянган төгрөг/*

	Нийт орлого		Зориулалт
1	Хандив тусламж	13,400.0	Төсөл хөтөлбөр болон бусад үйл ажиллагаанаас бий болсон хөрөнгө
2	Үйл ажиллагааны орлого	26,232.8	Төсөвт байгууллагын хүрээнд бий болсон үндсэн үйл ажиллагааны орлого
3	Дээд шатны төсөвт тусгагдсан	1,189,844.7	ОНХС, ОНХО болон бусад хөрөнгө оруулалтаар эрх шилжүүлсэн нэмэлт орлого
4	Дээд шатны төсвөөс хуваарласан	37,793.3	ОНХС хөрөнгө оруулалт, хүн амын тооллогын зардал, бэлчээр ашиглалтын хөрөнгө оруулалт
	Нийт дүн	**1,267,270.8**	

Эх сурвалж: Жаргалант сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үүнээс гэрээт ажлын хөлсөнд 45000.0 мянган төгрөг, бараа материалын зардалд 16713,7 мянган төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөрт 117805.7 мянган төгрөг, бусад бараа үйлчилгээний зардалд 111923.7 мянган төгрөг, хөрөнгийн зардалд 911667.6 мянган төгрөг зарцуулж 64160.0 мянган төгрөг төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 158 мэдээллээс 9 мэдээлэл хугацаа хоцроож 149 мэдээллийг бүрэн мэдээлсэн байна.

3.8. ӨМНӨХ ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТАЙЛБАР, ТОДРУУЛГА

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид төсөвт буцаан төвлөрүүлэх 1375.8 мянган төгрөгийн 1акт, авлага бууруулах 141100.1 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, зээлийн авлага бууруулах, анхан шатны баримт бүрдүүлэх

995355.6 мянган төгрөгийн 3 алдаа зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн ба хэрэгжилт 48% хэрэгжсэн байна.

Хүснэгт 10 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		Хувь
	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	
Акт	1	1,375.8			1	1,375.8	0%
Албан шаардлага	1	141,100.1	1	141,100.1			100%
Зөвлөмж	3	995,355.6	2	409,154.1	1	586,201.5	41.2%
Нийт дүн	5	1,137,831.5	3	550,254.2	2	587,577.3	48.4%
Эх сурвалж: Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудит							

Өмнөх онд өгсөн төлсөн төлбөрийн акт барагдуулаагүй, албан шаардлагын биелэлт хэрэгжүүлсэн, СХС-ийн авлага бууруулах зөвлөмж бүрэн хэрэгжээгүй байна.

3.9 АУДИТЫН ЯВЦАД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН ГОРИМ СОРИЛ, ТҮҮНИЙ ҮР ДҮН

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 27 төсвийн байгууллага, 5 Өрхийн эмнэлэг, 12 хувийн цэцэрлэг, 1 Лицей сургууль нийт 45 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 25 байгууллагыг аудитад хамруулан дүгнэлт гаргаж, 2 тайланг түүвэрт хамруулж бусад 18 байгууллага хувийн аудитын газраар үйлчлүүлсэн байна.

Хүснэгт №11. Аудитад хамрагдсан хэлбэр, аудитын дүгнэлт

№	Байгууллагын ангилал, нэр		Санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн хэлбэр			Аудитын дүгнэлт		
			Санал дүгнэлт гаргасан	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Түүвэрт	Санал дүгнэлт гаргаагүй
1	Төсвийн шууд захирагч	ИТХ	-				1	
2		ЗДТГ	1		1			
3		Хот тохижилт	1	1				
4		ЕБСургууль-1	1	1				
5		ЕБСургууль-2	-				1	
6		ЕБСургууль-3	1	1				
7		ЕБСургууль-4	1	1				
8		ЕБСургууль-5	1	1				
9		ЕБСургууль-6	1	1				
10		ЕБСургууль-7	1	1				
11		НТБоловсрол	1	1				
12		СӨБ-Цэцэрлэг 1	1	1				
13		СӨБ-Цэцэрлэг 2	1	1				
14		СӨБ-Цэцэрлэг 3	1	1				
15		СӨБ-Цэцэрлэг 4	1	1				
16		СӨБ-Цэцэрлэг 5	1	1				
17		СӨБ-Цэцэрлэг 6	1	1				
18		СӨБ-Цэцэрлэг 7	1	1				
19		СӨБ-Цэцэрлэг 8	1	1				
20		СӨБ-Цэцэрлэг 9	1	1				
21		СӨБ-Цэцэрлэг 10	1	1				
22		СӨБ-Цэцэрлэг 11	1	1				
23		СӨБ-Цэцэрлэг 12	1	1				
24		СӨБ-Цэцэрлэг 13	1	1				
25		СӨБ-Цэцэрлэг 14	1	1				
26		СӨБ-Цэцэрлэг 15	1	1				
27		СӨБ-Цэцэрлэг 16	1	1				
	Дүн		**25**	**24**	**1**	**0**	**2**	**0**

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”-24, “Хязгаарлалттай”-1 нийт 25 дүгнэлт гаргасан байна.

<u>Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар илэрсэн алдаа, зөрчил:</u>

Аудитаар нийт 1217458.5 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 709266.1 мянган төгрөгийн алдааг арилгах 1 албан шаардлага, 508192.4 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх, хөрөнгө шийдвэрлэх 3 зөвлөмж өглөө.

<u>Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга</u>

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд залруулга хийгдээгүй болно.

<u>Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн албан шаардлага:</u>

Аудитаар дараах 709266.1 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа, зөрчилд албан шаардлага тогтоож хүргүүллээ. Үүнд:

1. ОНХС-ийн зарцуулалт

1.1. *<u>Илрүүлэлт:</u>ОНХС-ийн хөрөнгөөс хүлээн авалтын зардал гарган зориулалт бус зарцуулж журам зөрчсөн, хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй, төсвийн хөрөнгийн үр ашгийг бууруулсан 4252.9 мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрлээ.*

1.2. *Илрүүлэлт: ОНХС-ийн хөрөнгийг ном хэвлэл, төлөөлөгч хөтөлбөр, сэтгүүл, тэмцээн уралдаанд зориулалт бус зарцуулж журам зөрчсөн, хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй, ТЗШ-ийн байгууллагаас бусад байгууллагын зардал санхүүжүүлсэн, сангийн хөрөнгийн үр дүнг бууруулж олон нийтийн эрх ашигт нийцсэн хөрөнгө оруулалт хийгдээгүй 118.8 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ.*

Энэ нь Төрийн Төсвийн тухай хуулийн 16-р зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 6-р зүйлийн 6.4.2-д "төрийн чиг үүрэгт хамаарахгүй хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхгүй байх", ОНХС-ийн 228-р журмын 4-р зүйлийн 4.2.4-д "аливаа аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэнд олгох буцалтгүй тусламж, дэмжлэг, тэтгэмж, урамшуулал"-д зарцуулахыг хориглоно" гэсэн хуулийн заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн, үнэн зөв, байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

1.3. *Шийдвэрлэсэн нь: Сангийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулсан байгаа 4252.9 мянган төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлэх*

2. СХС-ийн зарцуулалт

2.1. *Илрүүлэлт: СХС-ийн зээлийн эргэн төлөлтөөс насжилт өндөртэй авлага бууraaгүй, хийж хэрэгжүүлсэн ажил хангалтгүй, зориулалтын дагуу ашиглахгүй байгаа зээлтэй, зээлийн эргэлт удаашралтай, иргэдэд хүртэх хүртээмж бага байгаа 586.2 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ.*

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.4.8.төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан баталгаажуулах Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20-р зүйлийн 20.2.3-д "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах" гэсэн заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн, үнэн зөв, байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2.2. *<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Зээлийн эргэн төлөлтийн үр дүнг дээшлүүлж төсвийн хөрөнгийн зарцуулалтад тавих хяналтыг сайжруулах, сангийн хөрөнгийг зориулалт бус зарцуулахгүй байх албан шаардлага бичих*

Төвлөрүүлсэн захирагчид 508192.4 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд өгсөн 3 зөвлөмжийг менежментийн захидалд дурдсан болно.

<u>Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн алдаа, зөрчил</u>

Жаргалант сумын ТТЗ-ын нэгтгэлд хамрагдсан төсвийн шууд захирагчдын 2020 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч 133856.0 мянган төгрөгийн 25 алдааг залруулсан байна.

Залруулагдаагүй 2030630.7 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлөөс 5750.0 мянган төгрөгийн 8 алдаа зөрчилд 8 төлбөрийн акт, 183796.4 мянган төгрөгийн 2 алдаа зөрчилд 2 албан шаардлага, 1707140.8 мянган төгрөгийн 69 алдаа зөрчилд зөвлөмж өгөгдсөн байна. Нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлтийг хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт № 12. ТШЗ-ын нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар илэрсэн нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлт /мянган.төгрөг/

№	Байгууллагын нэр	нийт илэрсэн алдаа зөрчил		Үүнээс залруулсан		Залруулаагүй алдаа, зөрчил		Үүнээс: Залруулаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт					
								Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
1	ЗДТГ	5	1,572,442.8	1	35,833.7	4	1,536,609	1	1,368.0	1	183,796.4	2	1,351,444.7
2	Хот тохижилт	4	10,834.9	2	802.8	2	10,032					2	10,032.1
3	ЕБСургууль-1	5	10,492.0	1	828.9	4	9,663	1	1,373.1			3	8,290.0
4	ЕБСургууль-3	3	45,441.0	1	519.0	2	44,922					2	44,922.0
5	ЕБСургууль-4	3	82,032.1			3	82,032					3	82,032.1
6	ЕБСургууль-5	5	4,300.6	3	4,300.6	2	-					2	
7	ЕБСургууль-6	6	36,340.7	3	3,466.3	3	32,874					3	32,874.4
8	ЕБСургууль-7	3	72,960.8			3	72,961			1		2	72,960.8
9	НТБоловсрол	2	-			2	-					2	
10	СӨБ-1	4	7,870.1			4	7,870					4	7,870.1
11	СӨБ-2	9	6,230.4	4	5,508.9	5	722	2	721.5			3	
12	СӨБ-3	6	6,856.9	2	2,671.1	4	4,186	1	360.8			3	3,825.0
13	СӨБ-4	3	7,823.7			3	7,824					3	7,823.7
14	СӨБ-5	5	8,610.7	2	7,375.0	3	1,236					3	1,235.7
15	СӨБ-6	3	18,810.0	1	16,735.0	2	2,075					2	2,075.0
16	СӨБ-7	4	40,130.9	1	33,079.5	3	7,051					3	7,051.4
17	СӨБ-8	4	18,680.5			4	18,681					4	18,680.5
18	СӨБ-9	5	8,409.9	1	87.5	4	8,322					4	8,322.4
19	СӨБ-10	3	8,260.9			3	8,261	1	543.6			2	7,717.3
20	СӨБ-11	4	5,162.6			4	5,163					4	5,162.6
21	СӨБ-12	2	-			2	-					2	
22	СӨБ-13	3	6,698.6			3	6,699					3	6,698.6
23	СӨБ-14	7	36,227.6	3	21,534.8	4	14,693	1	691.3			3	14,001.5
24	СӨБ-15	4	8,410.9	1	1,200.4	3	7,211	1	691.7			2	6,518.8
25	СӨБ-16	3	7,602.1			3	7,602					3	7,602.1
	Дүн	**105**	**2,030,630.7**	**26**	**133,943.5**	**79**	**1,896,687.2**	**8**	**5,750.0**	**2**	**183,796.4**	**69**	**1,707,140.8**

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудал хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж байгаа хөрөнгө үзэх шаардлагатай гэж үзлээ.

4. Менежментийн захидал

Менежментийн захидалд 508192.4 мянган төгрөгийн зөрчлийг цаашид анхаарвал зохих асуудлын тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. *Дотоод хяналттай холбоотой асуудал*

1.1. Илрүүлэлт: ЗДТГ-т санхүүжилт илүү олгосон, төрийн сангийн дотоод хяналт хангалттай хэрэгжүүлээгүй 2000.0 мянган төгрөг, үйл ажиллагааны орлого дутуу төвлөрүүлсэн, сумдын байцаагч нарын гүйцэтгэлийн ажлын тайлан хангалтгүй, мэдээлэл өгдөггүй, татварын орлогын төлөвлөлт гүйцэтгэлд тулгуурлаагүй, газрын төлбөрийн орлогын мэдээлэл хангалтгүй, бүртгэл тооцоо судалгаа ирүүлээгүй 106738.3 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

1.2. Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулах, төсвийн орлого бүрдэхгүй байх, дотоод хяналт хэрэгжихгүй байх

1.3.Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 5-р зүйлийн 5.1.2-д "төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх", 41-р зүйлийн 41.2.1-д "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 17-р зүйлийн 17.1.2-д "холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хянах" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллах, байцаагч нарын ажлын үр дүнг дээшлүүлэх, төсвийн орлого бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг сайжруулах

1.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:Хүлээн зөвшөөрсөн

2. *Төсвийн санхүүжилтэд тавих хяналттай холбоотой*

2.1.Илрүүлэлт: Санхүүгийн тайлангийн үр дүн зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн, тайлангийн үнэн зөв байдал хангалтгүй, хувийн цэцэрлэг, өрхийн эмнэлгүүд төсвөөс хөрөнгө оруулалт, ТЗШ-ийн санхүүжилт авч байгаа бөгөөд зарцуулалтад тавих сумын санхүүгийн албаны дотоод хяналт сул байгаа 401454.1 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

2.2. Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийн үр дүн буурах, бусдад тэгш байдлыг олгохгүй байх, холбогдох хууль дүрэм журам хэрэгжихгүй байх.

2.3 Өгсөн зөвлөмж: Засгийн газрын 311 дүгээр тогтоолын 1.5-д “энэ журмын 1.4-т зааснаас бусад тохиолдолд “Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам”-ыг тухайн байгууллага, аж ахуйн нэгж өөрөө баталж мөрдөнө”, 3.5-д “дотоод хяналт шалгалтын нэгж, ажилтан нь хяналтын ажлын дүн, авсан арга хэмжээний талаар улирлад 1 доошгүй удаа тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлагын хурлаар хэлэлцүүлж, шаардлагатай бол шийдвэр гаргуулан хамт олонд мэдээлнэ”, 3.6-д ”дотоод хяналт шалгалтын нэгж, ажилтан нь эрх бүхий албан тушаалтны баталсан удирдамжийн дагуу дотоод хяналт шалгалтыг гүйцэтгэнэ” гэсэн заалтуудыг мөрдөж ажиллах,

2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:Үйлчлүүлэгч байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн

3. *Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал*

3.1. Илрүүлэлт:Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд тавих хяналт сул, үнэ төлбөргүй авах хөрөнгийн орлогыг үр дүнд буруу тайлагнасан, засгийн газрын 10-р тогтоолын хэрэгжилт хангалтгүй, төсвийн харьяа байгууллагууд санхүүгийн тайланд хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн үнэ төлбөргүй хөрөнгө орлого дутуу авсан, харьяа төсөвт байгууллагуудын хөрөнгийн бүртгэл тооцоо хангалтгүй байгаа зөрчил илэрлээ.

3.2. Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийн үр дүн буурах, төсвийн хөрөнгө эзэнгүйдэх, хяналт буурах, дотоод хяналт хэрэгжихгүй байх

3.3 Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 14-р зүйлийн 14.2.3-д "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20-р зүйлийн 20.2.6-д "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах", гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллах, Засгийн газрын 10-р тогтоолын хэрэгжүүлэх, хөрөнгийн бүртгэлд тавих дотоод хяналтыг сайжруулах, орлого аваагүй хөрөнгийн асуудал шийдвэрлэх

3.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:Үйлчлүүлэгч байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 6 дугаар сарын 20-ний дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Хавсралт

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	Жаргалант сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	Аудитын код:
2020			ХОА-2021/17/СТА-

Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Жаргалант сумын Засаг дарга	Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	*Зээлийн эргэн төлөлт хангалтгүй, анхан шатны баримт дутуу, гарын үсгээр баталгаажуулаагүй зээл олгосон, ОНХС-ийн хөрөнгийн зарцуулалт хангалтгүй, зориулалт бус зарцуулсан*	*709266.1*	*Албан шаардлага*	*Засаг дарга, Санхүү албаны дарга, Нягтлан бодогч*	*Ц.Цогтбаяр О.Сэрчмаа, Ц.Өсөхбаяр Н.Балт*
2	*Үйл ажиллагааны орлого дутуу төвлөрүүлсэн, сумдын байцаагч нарын гүйцэтгэлийн ажлын тайлан хангалтгүй, мэдээлэл өгдөөгүй, татварын орлогын төлөвлөлт гүйцэтгэлд тулгуурлаагүй, газрын төлбөрийн орлогын мэдээлэл хангалтгүй,*	*106738.3*	*Зөвлөмж*	*Засаг дарга, Санхүү албаны дарга, Нягтлан бодогч*	*Ц.Цогтбаяр О.Сэрчмаа,*

	бүртгэл тооцоо судалгаа ирүүлээгүй				
3	*Үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд тавих хяналт сул, үнэ төлбөргүй авах хөрөнгийн орлогыг үр дүнд буруу тайлагнасан, засгийн газрын 10-р тогтоолын хэрэгжилт хангалтгүй, ТШЗ-ийн тайланд үнэ төлбөргүй хөрөнгө дутуу авсан, хөрөнгийн бүртгэл хангалтгүй*	*0*	*Зөвлөмж*	*Засаг дарга, Санхүү албаны дарга, Нягтлан бодогч*	*Ц.Цогтбаяр О.Сэрчмаа, Ц.Өсөхбаяр Н.Балт*
4	*Санхүүгийн тайлангийн үр дүн зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн, тайлангийн үнэн зөв байдал хангалтгүй, хувийн цэцэрлэг, өрхийн эмнэлгүүд төсвөөс хөрөнгө оруулалт, ЭМД-ын санхүүжилт, ТЗШ-ийн санхүүжилт авч байгаа бөгөөд зарцуулалтанд тавих сумын санхүүгийн албаны дотоод хяналт сул байна.*	*401454.1*	*Зөвлөмж*	*Засаг дарга, Санхүү албаны дарга, Нягтлан бодогч*	*Ц.Цогтбаяр О.Сэрчмаа,*
	Дүн	***1217458.5***			

ХОВД АЙМГИЙН ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР